

Wrocław, dnia 30.09.2025 r.

SKRÓCONE MEMORANDUM PRAWNE SPORZĄDZONE DLA

W ZAKRESIE NAJNOWSZEGO WYROKU NSA DOT. REKOMPENSAT I OPODATKOWANIA VAT

I. WYROK NSA Z DNIA 22 WRZEŚNIA 2025 R. (I FSK 678/21)

Zagadnienie prawne rozstrzygane:

Czy spółka kapitałowa w 100% należąca do jednostki samorządu terytorialnego (JST), działająca non-profit, wykonująca wyłącznie zadania własne JST na podstawie umowy powierzenia i finansowana rekompensatą w formule SGEI (rekompensata ta nie różni się funkcjonalnie niczym od rekompensat otrzymywanych zgodnie z przepisami Rozporządzenia 1370/2007), jest podatnikiem VAT w zakresie tych czynności?

Stan faktyczny:

- Jedyne udziałowce: JST (100% kapitału).
- Spółka wykonuje wyłącznie zadania własne JST wynikające z ustaw.

- Działanie non-profit: brak celu osiągnięcia zysku, brak możliwości kształtowania cen rynkowych.
- Finansowanie: rekompensata zgodna z decyzją KE z 20.12.2011 r. (SGEI), nie rynkowe wynagrodzenie.
- Umowa powierzenia realizacji zadań publicznych między JST a spółką.

Ocena prawna

Najnowszy wyrok 7-osobowego składu NSA z 22.09.2025 r. (I FSK 678/21) stanowi, że w opisanym stanie faktycznym **działalność spółki nie ma charakteru gospodarczego** w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o VAT. Takie wyroki „standardowych” 3 osobowych składów NSA już się zdarzały, jednakże podstawowa linia orzecnicza dotyczyła rozróżnienia w zakresie wpływu na przychody i cenę – vide omawiany wyrok TSUE w ramach Komisji Ekonomicznej IGKM w Krakowie.

W rezultacie:

- Spółka nie jest podatnikiem VAT w zakresie powierzonych zadań.
- Rekompensata SGEI nie stanowi wynagrodzenia za usługę opodatkowaną VAT, lecz mechanizm finansowania zadania publicznego.
- Analiza wyłączenia z art. 15 ust. 6 (organ władzy publicznej) jest zbędna, ponieważ brak jest samej działalności gospodarczej.

Możliwe skutki praktyczne

- Spółki komunalne i celowe JST odpowiadające cechom opisanym przez NSA nie mogą rozliczać VAT od otrzymywanych rekompensat SGEI za te zadania.
- Konsekwencje dotyczą także praw do odliczeń VAT, dokumentowania oraz księgowania przepływów finansowych — wymagana jest więc weryfikacja i ewentualna korekta praktyk.
- Wyrok ma dużą wagę argumentacyjną (skład 7 sędziów), **lecz formalnie wiąże tylko w sprawie konkretnej** — konieczna ostrożność i indywidualna analiza zbieżności stanu faktycznego.

Rekomendacje (działania praktyczne):

W świetle ostatnich zmian w orzecznictwie NSA oraz po wyroku TSUE C-615/23 z maja 2025 r. należy rozważyć dla każdego operatora . przeprowadzenie audytu stanu faktycznego pod kątem kryteriów: 100% własności JST,

wyłącznie na zadania własne, umowa powierzenia, finansowanie rekompensatą, braku możliwości kształtowania cen usługi,

Tam, gdzie kryteria są spełnione należy rozważyć albo wystąpienie o IIPP i dostosowanie rozliczenia VAT (zaprzestać rozliczania VAT od rekompensat) albo przygotowanie uzasadnienia dla dotychczasowego stanowiska w kontekście treści obu wyroków.

W przypadkach mieszanych (częściowo działalność rynkowa) należy rozważyć przeprowadzenie szczegółowej analizy proporcjonalnej i ryzyk VAT (prawo do odliczeń, obowiązki dokumentacyjne).

Uwagi końcowe

Wyrok NSA obok wyroku TSUE stanowi istotne wsparcie dla modelu SGEI i rekompensat w działalności spółek komunalnych, lecz każdorazowa decyzja dot. opodatkowania VAT a także możliwości odliczania VAT powinna opierać się na szczegółowej analizie stanu faktycznego i ryzyk podatkowych w kontekście też obu wyroków oraz treści umów powierzenia.

Marcin Maciocha

Radca prawny